

## **MEMO Tarbijate Nõuanderühma istungist**

26.-27.juunil2019.a. Brüsselis

### **Euroopa Tarbijate Nõuanderühma istung**

26.-27.Juuni 2019.a. Brüsselis

#### **Welcome**

Istungi avas ja juhatas Mrs. Carina Törnblom, nõunik Dierktoraadi tarbijaõiguste üksuses.

Kiiresti täpsustati ning kinnitati päevakava.Mrs.Carina Törnblom tänas aktiivse noorte osavõtu eest 7.juunil k.a. Berliinis toimunud foorumil teemal ``New Deal for Consumers``, kus noored rääkisid digitaliseerimise ja keskkonna teemadel noorte pilgu läbi.Samuti ta tuletas meelde ,et septembris toimub järjekordne energiafoorum ja seekord Dublinis.

#### **Update on the REFIT evaluation of the Retail Financial Services directives**

Julien Brugerolle ja Elena Brolis Komisjoni üksusest Just E1 tegid ettekande finantsteenuste teemal. Nimelt esmalt kuidas on praktikas rakendatud tarbijakrediidi ja tarbijale suunatud finantsteenuste turundus liikmesriikides.Analüüsi kuidas ka piiriüleselt laenu võtmist rakendatakse.Kokkuvõtte peaks valmima 2020.a. algul. Esialgsed järeldused, et antud direktiiv on tarbijate õiguste kaitsel vajalik,kuid selle rakendamine praktikas toimub aeglaselt, eriti just piiriüleselt.Samuti vajab selgemat määratlust kes on kreditor ja kes siis vahendaja laenu andmisel. Samuti on erisusi toodete turundamisel, mõiste ``piisav informatsioon``(sufficient Information) interpreteerimisel liikmesriikides.Siin oleks vajalik siiski ühtne arusaam EL üleselt. Turusituatsioon on direktiivi jõustumiset peale 2002.a. tunduvalt muutunud, mis mõjutab teenuste levikut ja pakkumiste viise(näit.turu digitaliseerumine jm).

Teine ettekanne käsitleski tarbija käitumist ja digitaliseerumise mõju finantsteenuste turundamisel tarbijaturul. Selle uuringu eesmärk oli,et kes pakuvad seda teenust ja kuidas tarbijad käituvad interneti(online) keskkonnas. Millist infot antakse tarbijale ja kas see on arusaadav, korrektne. Digitaliseerumine sel teenuste turul on laienenud, samas tarbija vajab rohkem selgemat teavet otsuse tegemiseks. Kehtiv direktiiv vajab uuendamist,kaasajastamist kaitsmaks eeskätt kergesti haavatavaid tarbijarühmi.

#### **Feedback on workshop apps**

Mr M.Serpieri Komisjoni üksusest Just E1 tegi lühikokkuvõtte Bukarestis ``tarbijaäppide`` teemal toimunud workshopist. Ta tutvustas lühidalt toimunud arutelu ja mõnedes liikmesriikides tarbija organisatsioonide poolt loodud rakendusi.Kokkuvõttes ta mainis,et pole lihtne luua mingit liikmesriikide ülest ``äppi``. Erisused on isegi infost aru saamistel. Arutelu oli sisukas ja huvitav teada mida on üritatud tarbija huvide paremaks arvestamiseks luua.

## **Update on New Deal for Consumers – Better enforcement and modernisation (``Omnibus``) directive**

Mr M. Prieditis Komisjoni üksusest Just E2 tegi lühiülevaate niinimetatud ``Omnibus`` seadundluse muutmise ettepanekust, mis tehti 11. Aprillil 2018.a. ning käsitleb 4 tarbijaõiguste direktiivi, nende paremat rakendamist ning moderniseerimist. Samuti on haaratud esindatuse tegevused, nimelt kollektiivsete huvide kaitse teema.

Siin on eesmärk parandada tarbija õigustega seotud õigusaktide rakendamist praktikas, moderniseerimine. Parem rakendamine sisaldab ka suuremaid trahvimise õigusi aga ka tarbijatel saada hüvitust( hinnaalandus, lepingust taganemine jne) lepingu rikkumiste korral. Moderniseerimise reeglite osas – eriline tähelepanu lepingute selgus, arusaadavus internetis(online) ostmisel, peidetud reklaami teemad. Online turul on tihti niinimetatud ostukeskkonnad(online market places), kuidas siin selgemaks kelle poole saab siis tarbija pretensiooniga pöörduda, mis on tasuta teenus( `free online servise``)jne.

### **Product Safety**

Pealelõunal andis tooteohutuse järelevalve teemal ülevaate Komisjoni tooteohutuse üksusest Ms. Alicia Conzales, kes tutvustas turujärelevalve arenguid tooteohutuse valdkonnas ja RAPEX-i 2018.a.tulemusi.

Rahvusvaheline juba VI tooteohutuse nädal toimus 12-16. November 2018.a. ning see oli osavõtjate rohke – 400 inimest ca 50 riigist. Siin on ka sünergia rahvusvaheliste organisatsioonidega toimumas nagu OECD, ICPHSO. Selle ürituse ajal sõlmiti ka infovahetuse koostööleping Kanadaga.

Ms.Alicia Conzales tutvustas koordineeritud turujärelevalve projekte(CASP), millel on ka raha testide tegemiseks 2019.a. summas 750000 eur ning 38 riiki võtab osa. Eesmärk on testida pehmeid mänguaasju, lasteistmed jalgrataste jaoks, ümmargused batareid, tõukerattad, elektrialgrattad(see kallid testimine). Samuti vaadatakse online turul toimuvat, vahetatakse omavahel kogemusi, teadmisi. Projektid on turujärelevalveasutustele. Veel on projekt CASP Slime 2019, kus osaleb 29 riiki( EU/EEA countries). Plaanitakse ühtset testimist ja hiljem tulemuste osas kampaaniat ning tarbijatele soovitusi andmist. Edasi tutvustas ta lühidalt RAPEX 2018.a. tulemusi. Siin edastati süsteemile 2257 ohuteadet ja võeti ette 4050 tegevust ohtlike tarbijatoodete turujärelevalves.

### **The EU Consumer Policy and role of consumer organisations**

Mr. Renatas Mazeika tarbijapoliitika üksuse juht kõneles lühidalt, et tulevikuplaanid ehk strateegia on 5-ks aastaks hiljuti kirja pandud. Eesmärgid on ambitsioonikad. Edasi andis sõna Mrs.M.P.Benassile, kes on Komisjonis tarbija valdkonna tegevdirektor. Mrs. Benassi tõi esile Komisjonitarbijavaldkonna kolmsuuremat laiahaardelisemat suunda(trendi):

-turgude digitaliseerumine, -turgude globaliseerumine ja –mõistlik, järjepidev areng. Siin tuleb tooteohutuse järelevalvet muuta, kuna turu digitaliseerumisest kerkivad esile uued ohud teatud tarbija gruppidele aga ka globaliseerumine toob kaaasa uusi trende. Komisjon üritab tarbijapoliitika alal järgida seda laiemat suunda. Sügisel alustab tööd uus Euroopa Komisjoni koosseis, eks siis juba konkreetsemad teemad tulevad lauale. Mrs. Benassi mainis, et Euroopa Tarbijate Nõuanderühm ei jätkka enam sellises vormis, kuid koostööd tarbijaühendustega plaanitakse kindlasti teha ka edaspidi.

## **Teine päev**

### **Results of the dual quality product testing**

Ms. A. Jassem Komisjonist andis lühiülevaate Euroopa Komisjoni poolt organiseeritud uuringust, mis käsitleb toidukaupade kvaliteedi erinevust sõltuvalt sellest millises Euroopa liikmesriigis toimub toote turustamine.

Kaks aastat tagasi esitati kõrgel tasemel Kesk-Euroopa liikmesriikide esindajate poolt Euroopa Komisjonile kaebus, et sama nimetusega toiduainete kvaliteet on kehvem ja koostis erinev võrreldes Lääne-Euroopa liikmesriikides turustatavaga. Liikmesriikides tehti juba 2017.a. erinevaid teste, mida aga ei saanud omavahel võrrelda. Nii otsustas Euroopa Komisjon novembris 2018.a. viia läbi ühise uuringu. Uuringu alla võeti 113 toote brandi ja 15 konkreetse individuaalse märgistusega toodet. Kokku kontrolliti Euroopa riikide üleselt 1380 toodet. Uuringu jaoks võeti tootenäidiseid 19 liikmesriigist, sealhulgas Eestist. Uuringu puhul on oluline märkida, et toodete võrdlemine piirdus **ainult** toidukaubal oleva etiketil märgituga so vaid märgistuse kontroll. Komisjoni esindaja mainis, et koostise analüüsid oleks läinud väga kalliks. Samuti ta rõhutas, et see on esimene seda laadi uuring.

Selle uuringu tulemusena ei leitud geograafilist jaotust toote kvaliteedis ega koostises. Siiski oli toidukaupu, mida müüakse mitmetes liikmesriikides ühesuguse pakendiga ja sisuga uuringu valimis vaid 31%. Kvaliteedi kontrolli seekord aga ei tehtud.

Peale ettekannet tekkis elav arutelu. Tarbijale ikka segadus - märgistus ja tegelik koostis erinevad, kuid toodet müüakse ikka sama nimetusega? Komisjon lubas antud küsimusega edasi tegeleda, see olevat alles asja algus.

PS eestikeelne artikkel samal teemal 2. juuli 2019.a. Eesti Päevaleht.

### **Consumer organisation related Projects**

Mr G. D'Hollander Komisjoni üksusest E1 tutvustas lähiajal algavaid erinevaid projekte, millele on tarbijaorganisatsioonidel võimalus taotlusi esitada. Projektide puhul on vajalik kaasfinantseerimine ja vähemalt 2 organisatsiooni osavõtt.

Viimase päevakorra etteaste tegi Juha Breling Soome tarbijakaitse liidust, kes mõne lausega tutvustas 1. juulist 2019.a algavat Soome Euroopa Liidu eesistuja perioodi olulisemat teemat

– ``Sustainable Europe – sustainable future``. Tarbijakaitsepäeva üritus on plaanitud septembris.

Seekordne nõuanderühma koosseisu istung oli viimane. Kuidas uus Euroopa Komisjon edaspidi tarbijaühendustega koostööd jätkab, selgub sügisel.

Koostas Helle Aruniit

04.juulil 2019.a